

[Indenrigsministeren]

4 medarbejdere, der arbejder med dette projekt.

Opgaven for frikommunerne bliver nu at udforme konkrete forsøgsprojekter. Heri ligger ganske bestemte krav til arbejdet. Det er meningen, at den enkelte frikommune skal udforme en anden løsning på et bestemt område, der lader sig administrere over for borgerne og internt i kommunen.

Det ligger også i forsøgstanken, at det bagefter skal være muligt at tage stilling til, hvordan det så gik. Det er altså ikke nok at proklamere, at nu vil vi være fri for dit eller dat. Der kommer en fase, hvor det, hvis forsøgene skal have nogen mening, skal kunne sandsynliggøres, at denne eller hin regel kan slettes eller udformes anderledes for hele landet.

Der skal altså være et kriterium, man kan måle forsøgets resultater på. Det er forholdsvis let at gøre det, når det gælder sådan noget som papirgange frem og tilbage mellem kommuner og amtskommuner. Jeg vil tro, at man uden større problemer kan gøre op, om en mere eller mindre papirløs administration har været et fremskridt, eller om det har ført til forkerte beslutninger.

Det er straks vanskeligere, når der er tale om ambitiøse forsøg, f.eks. dem, der går ud på at flytte eller helt slette en eller anden sektorgrænse. Hvis en frikommune f.eks. vil køre forsøg med at samordne fritidslovens tilbud med dem, der gives efter den sociale lovgivning, så er det vigtigt, at man fra starten gør sig klart, hvad det er, man gerne vil vise gennem forsøget. Man må altså formulere en hypotese, som man arbejder efter, og den kan så blive tilpasset og præciseret, efterhånden som forsøget skrider frem. Det er bestemt ikke så ligetil at formulere forsøg på denne måde, men det er nødvendigt at gøre sig klart, at forsøgene ikke bare skal ske ud i den blå luft.

Dette er ikke noget, jeg behøver at sige til frikommunerne, for de er godt klar over, at det kræver både saft og kraft at være med i dette, men jeg føler, at det måske er nødvendigt at sige det her i tinget, for at man ikke skal tro, at frikommuneprojektet går ud på, som en avisleder skrev forleden, »at holde forsøg med folketinget«.

Jeg vil gerne uddybe, hvad jeg mener med det: vi fik kommunalreformen i 1970. Det var én stor decentraliseringsreform, hvor op-

gaver, som før havde været løst af staten, nu skulle løses af kommuner og amtskommuner. Det var én stor decentraliseringsreform, men ofte er det blevet sagt, at det virkede modsat, at der blev for langt fra den enkelte borger til rådhuset, og at borgerne ikke syntes, de kom tættere på opgavernes løsning, snarere tværtimod. Modsat har kommunalbestyrelserne ofte hævdet, at de var sådan strikket ind i regler, at der alligevel ikke blev meget af det, der var meningen med reformen, nemlig et større kommunalt selvstyre. Med frikommuneprojektet får kommunerne nu selv chancen for at bevise, at det kan gøres anderledes.

Frikommuneprojektet drejer sig om kommunale opgaver og om kommunernes styrelse. Forsøgsarbejdet har sin grænse her. Jeg erkender, at det er svært at trække grænsen, og den grænse, der må være, er det ikke min, men folketingets opgave at trække. Jeg er ikke overdommer over forsøgsprojekterne, men jeg har sammen med de af mine regeringskolleger, de enkelte forsøg vedrører, ansvaret for, at folketinget får lejlighed til at sige ja eller nej til forsøg, der berører lovgivningen om kommunernes opgaver. Jeg vil gerne give et par eksempler på en afgrænsning. Som jeg har sagt fra starten, kan der ikke laves forsøg med borgernes retssikkerhed eller borgernes sundhed. Der kan ikke laves forsøg med de ansattes løn- og ansættelsesvilkår og med den økonomiske politik. Det må også efter min mening ligge uden for frikommuneprojektet, hvis en kommune vil fremsætte udenrigspolitiske udtalelser, som det jo har været et ønske. Det ligger også uden for projektet, hvis en kommune vil eksperimentere med en lavere beskatning af erhvervsvirksomheder for derved at trække flere virksomheder og mere beskæftigelse til kommunen. Problematikken illustreres særlig godt af det sidste eksempel, for hvis vi accepterer forsøg af den art, vil der ikke bare opstå en stor og velbegrundet utilfredshed i de kommuner, der ikke er frikommuner, og som så må se på, at en frikommune mere eller mindre dræner en nabokommune for virksomheder. Forsøg af denne art vil også være uden mening, fordi man ikke behøver at lave forsøg for at vise, at folk i almindelighed gerne vil betale en lavere skat.

Kernen og hele ideen i frikommunearbejdet er altså de kommunale opgaver og de